

Erkių platinamos ligos

Erkės - kas tai?

- Erkės priklauso voragyviams ir yra gausiausia jų grupė. Daugumai erkių reikalingas gyvūnas arba žmogus, kurio krauju ji maitinasi.
- Erkė yra ypatinga tuo, kad jai reikia gerokai daugiau kraujo nei kitiems parazitams. Jeigu įsisiurbusios erkės nepastebime, ji gali siurbti kraują net iki 12 dienų.
- Erkės dažniausiai įsisiurbia į kaklą, paausius, kirkšnis, pažastis ar rankų lenkimo sritį.

Kokias ligas platina erkės?

Lietuvoje erkės dažniausiai platina erkinį encefalitą ir Laimo ligą. Lietuvoje erkės dažniausiai platina dvi ligas – erkinį encefalitą ir Laimo ligą, kasmet registruojama iki 3 tūkstančių Laimo ligos ir iki 500 erkinio encefalito atvejų.

Kaip šiomis ligomis užsikrečiama?

Žmonės erkių platinamomis ligomis suserga, įkandus infekuotai erkei. Erkinio encefalitu galima užsikrėsti ir vartojant nepasterizuotą ožkų ir karvių pieną.

Kada skiepytis nuo erkinio encefalito?

- Skiepytis galima visus metus.
- Patikimiausią ir ilgiausią apsaugą garantuoja 3 skiepų dozės.
- Pagal įprastą skiepijimo planą - pirmosios dvi dozės įskiepijamos 1-3 mėn. intervalu.
- Trečiosios ir sustiprinančiųjų dozių įskiepijimo intervalai priklauso nuo vakcinos gamintojo rekomendacijų.

SVARBU!!!

- Skiepijami jaunesni jei 1 metų vaikai ir suaugusieji.
- Dėl skiepų rekomenduojama kreiptis į šeimos gydytoją..

Erkinio encefalito požymiai:

- Liga prasideda staiga, pakyla aukšta temperatūra, gali skaudėti galvą, sąnarius, pečius, krėsti šaltis, pykinti, pasireikšti viduriavimas.
- Paprastai šie negalavimai išnyksta po savaitės.
- Tiems, kurių organizmas silpnesnis, prasideda antroji fazė - smegenų dangalų arba net smegenų uždegimas, kuris gali baigtis mirtimi.

Laimo ligos požymiai:

- Būdingiausias požymis - erkės įsisiurbimo vietoje atsirandanti viena ar kelios raudonos dėmės, kurios gali išplisti iki 5 cm.
- Nos paraudimas gali pranykti, liga progresuoja toliau. Gali prasidėti galvos skausmai, nuovargis, nerimas.
- Vėlesnėse ligos stadijose gali pasireikšti nervų sistemos pažeidimų, sąnarių, raumenų, akių, širdies pažeidimų.

Kodėl verta skiepytis nuo erkinio encefalito?

- Lietuva patenka į šalių trejetuką, kuriose registruojamas didžiausias sergamumas erkinio encefalitu.
- Kol kas specifinio gydymo susirgus erkinio encefalitu nėra.
- Visiškai pasveiksta tik apie 40 proc. sergančiųjų, likusiems pasireiškia įvairūs negalavimai.
- Efektyviausia prevencinė priemonė nuo erkinio encefalito - skiepai.

Skiepijimo kalendorius

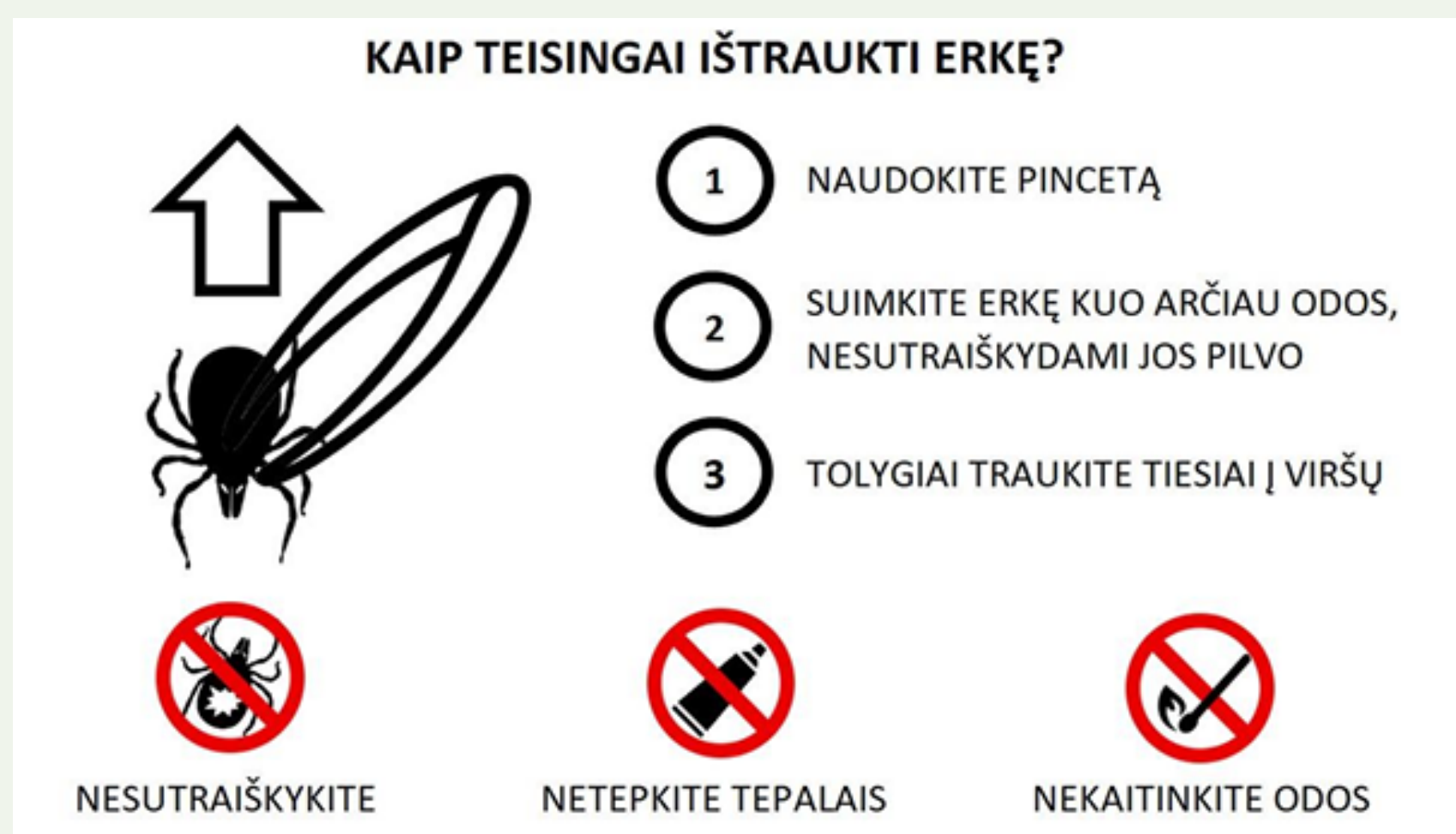
Erkių platinamų ligų profilaktika

- **Vykdami į gamtą pasirinkite tinkamą aprangą.** Dėvėkite uždarus šviesesnių spalvų drabužius, galvą pridenkite skarele ar kepure.
- Iškylaudami gamtoje venkite pamiškių ir aukštos žolės.
- Naudokitės erkės atbaidančiomis priemonėmis (repelentais). Tik atkreipkite dėmesį į purškalo ar tepalų gamintojų patarimus. Vaikams būtina naudoti tik vaikams skirtus produktus.
- Po iškylos gamtoje rūpestingai apžiūrėkite kūną: gerai išsišukuokite plaukus, nusiprauskite po dušu, persirenkite kitais drabužiais. Vilkėtus drabužius pakabinkite negyvenamoje patalpoje ar saulėje (sausame ore erkės išgyvena labai trumpai).
- Skiepykitės nuo erkinio encefalito.

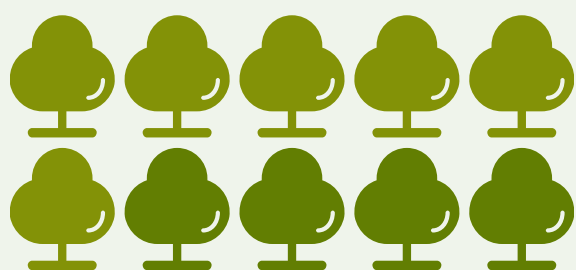
Ką daryti įsisiurbus erkei?

- Ne visos erkės yra užsikrėtusios, o ir tos ne visada spėja perduoti ligų sukėlėjus. Tad pastebėjus įsisiurbusią erkę, reikia kuo skubiau ją ištraukti.
- Prieš traukdamį nenaudokite riebalų ar kitų medžiagų - pašaliniai dirgikliai suintensyvina erkės mitybą.
- **Traukdami pincetu erkės nesukiokite į visas puse, o traukite staigiu judesiu.** Erkės straubliukas turi mažų kabliukų, kurių pagalba įsitvirtina odoje, todėl pašalinus erkę, jis gali likti odoje. Jeigu liko jos galvutė, pažeistos vietos nedraskykite. Galvutę kaip svetimkūnį organizmas pašalins pats. Taip pat pašalinus erkę, įkandimo vietą dezinfekuojame.
- Į laboratoriją vežti atlikti ištrauktos erkės tyrimus neverta - efektyvių prevencinių priemonių, galinčių padėti apsisaugoti nuo šios erkės įkandimo nėra.
- Stebėkite erkės įkandimo vietą ir savo savijautą nuo 2 iki 4 savaičių.
- Jeigu erkės įkandimo vietoje atsiranda paraudimas, blogai jaučiatės, nedelsdami kreipkitės į gydytoją.

Erkės pačios ligų nesukelia, tačiau gali pernešti užkrečiamųjų ligų sukėlėjus: virusus ir bakterijas. Siurbdama užsikrėtusio gyvūno kraują erkė gali užsikrėsti užkrečiamųjų ligų sukėlėjais. Taip pat siurbdama kraują gali sukėlėjus perduoti žmogui ar kitam gyvūnui. Sergamumui būdingas ryškus sezoniškumas, kuris susijęs su erkių aktyvumu ir dažnesniu gyventojų buvimu gamtoje, lankymusi miškingose vietovėse.

Kaip prižiūrėti aplinką?

Vienintelis veiksmingas kovos su erkėmis būdas- ekologinis. Jo esmė- sudaryti nepalankias sąlygas erkių gyvenimui ir vystymuisi. Tai parkų, miškų valymas ir priežiūra: sanitarinis miško kirtimas, Beverčių krūmų naikinimas, žolės pjovimas nuo ankstyvo pavasario ir augalinių šiukšlių išvežimas. Šis metodas ypatingai taikytinas miestų parkams, poilsio, stovyklų, kempingų, motelių ir kitoms žmonių poilsio teritorijoms.